

---

muzeum technik ceramicznych
w kole

**Sprawozdanie
z działalności**

**Muzeum Technik Ceramicznych w Kole
za rok 2019**

I. LOKAL I WYPOSAŻENIE

W dniu 7. 11. 2006 r. Gmina Miejska Koło zgodnie z obowiązującymi przepisami, nieodpłatnie przekazała budynek znajdujący się w Kole przy ul. Michała Kajki 44 na własność Muzeum Technik Ceramicznych. W budynku tym znajdują się cztery sale wystawiennicze (jedna na pierwszym piętrze i trzy na parterze), pomieszczenie socjalne, dwa biura, toaleta, poddasze (pełniące funkcję magazynu) oraz piwnica. Od 2015 r. muzeum wynajmuje od Gminy Miejskiej Koło salę na poddaszu ratusza przy ul. Stary Rynek 1 z przeznaczeniem na wystawę stałą kolskiego fajansu, pokrywając wszystkie koszty związane z ogrzewaniem, energią elektryczną itp. W dniu 09. 04. 2019 r. Burmistrz Miasta Koła jako przedstawiciel Gminy Miejskiej Koło przekazał umową darowizny na własność Muzeum Technik Ceramicznych w Kole nieruchomość o obszarze 0,3189 ha zabudowaną budynkiem byłego internatu szkolnego tzw. „Sejmiku” o powierzchni użytkowej 448,59 m² stanowiącym zabytek wpisany do rejestru zabytków, znajdującą się w Kole przy ul. Mickiewicza 27. Darowizna dokonana została z przeznaczeniem na realizację zadań statutowych w ramach prowadzonej działalności kulturalno – muzealnej przez Muzeum Technik Ceramicznych w Kole. W dniu 17. 04. 2019 r. Muzeum Technik Ceramicznych w Kole zawarło umowę z pracownią projektową TEKA Tomasz Kuls z Warszawy na wykonanie projektu budowlanego adaptacji budynku przy ul. Mickiewicza 27 w Kole na nową siedzibę Muzeum Technik Ceramicznych w Kole. Powyższa dokumentacja została wykonana wraz z uzyskaniem uzgodnienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz pozwolenia na budowę wydanego przez Wydział Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Kole.

W 2019 r. muzeum dzięki sponsorom pozyskało 8 nowoczesnych, podświetlanych i wielopoziomowych gablot. Witryny wyróżniają się estetyką i są kolorystycznie dopasowane do sal wystaw czasowych. Pozwalają one na polepszenie wizualnej atrakcyjności ekspozycji muzealnej, znaczne zwiększenie ilości wystawianych zbiorów i podniesienie wartości edukacyjnej pokazywanych kolekcji.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w muzeum wykonano wszystkie przeglądy i aktualizacje znajdujących się sprzętów i działających urządzeń antywłamaniowych i przeciwpożarowych (kwartalne przeglądy systemu sygnalizacji pożaru). Dokonano przeglądu, i konserwacji sprzętu przeciwpożarowego. Wykonano, zgodnie z obowiązującymi przepisami pomiary instalacji elektrycznej i dokonano niezbędnego przeglądu instalacji gazowej i kominowej.

II. ZASOBY KADROWE

Muzeum zatrudniało w 2019 roku 4 osoby. Liczba etatów na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosi 2,875. Dwie osoby zatrudnione są w niepełnym wymiarze czasu pracy.

III. WYSTAWIENICTWO

Muzeum czynne było od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 16.00, w soboty od 10.00 do 14.00 (sobota jest dniem bezpłatnego zwiedzania wystaw stałych – zgodnie z przepisami ustawy o muzeach). Informacje o nowych wystawach czasowych oraz przekazywane były placówkom oświatowym z terenu powiatu kolskiego. Ogłoszenia o aktualnie czynnych ekspozycjach ukazywały się również w prasie lokalnej jak również na stronach internetowych i profilach fb oraz w Telewizji Kablowej Spółdzielni Mieszkaniowej w Kole oraz Telewizji Wielkopolska. Plakaty informacyjne umieszczano w Starostwie Powiatowym w Kole, Urzędzie Miejskim w Kole, Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kole oraz na słupach ogłoszeniowych.

W 2019 r. muzeum zorganizowało następujące ekspozycje:

WYSTAWA STAŁA

FAJANS KOLSKI: FORMY, DEKORACJE, TECHNIKI ZDOBNICZE

IMIENIA CZESŁAWA FREUDENREICHA

Na wystawie jest prezentowana ceramika wyprodukowana w kolskiej fabryce fajansu od początku jej istnienia w połowie XIX w. aż do końca XX w. Ekspozycja zawiera najbardziej charakterystyczne przykłady kolskich wyrobów fajansowych. Przedstawia przede wszystkim ceramikę produkowaną w okresie zarządzania fabryką przez rodzinę Freudenreichów – od 1842 r. do 1939 r., z czasów okupacji hitlerowskiej: 1939 – 1945 oraz powojennych. Oprócz eksponatów istotnym elementem wystawy są plansze prezentujące historię kolskiej ceramiki na tle dziejów miasta. Udostępnienie zwiedzającym stałej wystawy kolskiej ceramiki w sali na poddaszu ratusza jest wynikiem wieloletnich starań o doprowadzenie do powstania atrakcyjnej i interesującej dla widza ekspozycji spełniającej odpowiedni poziom merytoryczny prezentującej potencjał tkwiący w bogatych zbiorach Muzeum Techniki Ceramicznych w Kole. Wystawa cieszy się dużym zainteresowaniem zwiedzających i stanowi podstawę do realizowania w działalności muzeum wraz ze zwiedzaniem wieży ratusza, zwłaszcza w ramach organizowanych w pierwsze niedziele miesiąca od maja do października przez Stowarzyszenie Przyjaciół Miasta Koła - Dni Otwartej Wieży i towarzyszącej jej stałej ekspozycji dawnych maszyn rolniczych produkowanych w kolskiej fabryce Michała Ostrowskiego ze zbiorów Piotra Śniegockiego, szerszego projektu będącego całościowym

produktem turystycznym prezentującym dziedzictwo kulturowe miasta. Udostępnianie zwiedzającym stałej wystawy kolskiej ceramiki niewątpliwie przyczynia się do promocji muzeum i miasta poszerzając możliwości artystycznego i edukacyjnego oddziaływania placówki na społeczeństwo. Dzięki skutecznym działaniom promocyjno – informacyjnym oraz zapewnieniu kompetentnej i ciągłej (również w niedziele i święta) obsługi turystycznej i przewodnickiej stała ekspozycja kolskiej ceramiki cieszy się zainteresowaniem nie tylko mieszkańców Koła i okolic ale również innych miast.

WYSTAWY CZASOWE:

1. Kontynuacja wystawy z 2018 r. „Tadeusz Cyprjan - Fotografie” do 31. 01. 2019 r.
2. „Zapach zapamiętany” wystawa ceramiki Beaty Marii Orlikowskiej od 7. 02. do 19. 04.
3. „Stulecie powrotu do Niepodległej” wystawa poświęcona powrotowi do kraju Armii Polskiej we Francji dowodzonej przez gen. Józefa Hallera od 26. 04. do 25. 06. 2019 r.
4. „Wybraliśmy Wolność” wystawa z okazji 30-lecia wyborów 4 czerwca 1989 r. od 04.06. do 28.06. 2019 r.
5. „Ceramika spod znaku pingwina” wystawa ceramiki dekoracyjnej powstającej w kolskich Zakładach Wyrobów Sanitarnych od 07.07. do 30.09.2019 r.
6. Wystawa z okazji stulecia powstania Policji Państwowej od 31. 07. r. do 27.09. 2019 r.
7. „Koło życia” wystawa szkła artystycznego Aleksandry Kujawskiej od 04.10. do 31.10. .
8. „Fajans kolski w dwudziestoleciu 1919 – 1939. W hołdzie Czesławowi i Krystynie Freudenreichom ”od 13.11. do 31.12.2019 r.

Frekwencja na wystawach:

	Wyszczególnienie	Ogółem osób
1.	ogółem	5674
2.	w grupach zorganizowanych	1414
	w tym młodzież szkolna	203
3.	zwiedzających bezpłatnie (z wiersza 1)	2156

Ponadto obiekty ze zbiorów Muzeum Techniki Ceramicznych zostały wypożyczone na wystawy w innych placówkach:

25 obiektów (niekompletny serwis stołowy z fabryki Kuźniecowa) wypożyczono do Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy, gdzie prezentowany jest w ramach ekspozycji stałej.

26 obiektów wypożyczono Muzeum Archeologiczno – Etnograficznemu w Łodzi celem ekspozycji w obiekcie zamiejscowym – Łęczyckiej Zagrodzie Chłopskiej w Kwiatkówku.

IV. ZBIORY MUZEALNE – stan na dzień 31 grudnia 2019 r.

Ogółem:

w tym zbiory:	3879
artystyczne	- 1985
archeologiczne	- 434
etnograficzne	- 120
historyczne	- 1340

Zbiory Muzeum Technik Ceramicznych w Kole wzbogaciły się w 2019 r. o zakupione dzięki dotacjom otrzymanym z budżetu miasta Koła:

- kolekcję 4 tys. zdjęć miasta Koła autorstwa pana Ryszarda Fórmanka z Konina
- kolekcję 198 historycznych pocztówek miasta Koła ze zbiorów pana Roberta Krysztofowicza z Poznania

KSIĘGOZBIÓR

Cały księgozbiór po uaktualnieniu i przepisaniu liczył na dzień 31. 12. 2019 r. 570 pozycji.

V. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

1. Lekcje muzealne

W 2019 roku przeprowadzono lekcje muzealne:

Tradycje kolskiej ceramiki – 6 lekcji

Powstanie Wielkopolskie 1918 – 1919 – 3 lekcje

Historia pomnika poległym bojownikom o wolność ojczyzny - 1 lekcja

Czy muzeum to tylko miejsce, gdzie trzeba zachowywać się cicho – 1 lekcja

Droga do wolności – wybory 4 czerwca 1989 r. – 1 lekcja

Historia zamku w Kole – 1 lekcja

80. rocznica wybuchu II Wojny Światowej – 1 lekcja

Łącznie przeprowadzono 14 lekcji, w których udział wzięło 458 dzieci.

2. Orowadzanie po zabytkach miasta Koła

W 2019 roku pracownicy muzeum oprowadzili po zabytkach miasta Koła łącznie 196 osób.

3. Półkolonie zimowe „Ferie w Muzeum”

Muzeum Technik Ceramicznych w Kole przygotowało w 2019 r. na czas ferii zimowych wiele atrakcji dla dzieci. Jak co roku stworzyło uczniom szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miejska Koło, możliwość nabycia nowych umiejętności, poznania nieznanych miejsc, poszerzenia wiedzy o przeszłości oraz zapoznania z zasadami bezpiecznego i odpowiedzialnego wypoczynku. Bezpлатne półkolonie „Ferie w muzeum” odbywające się na podstawie zgłoszenia nr 2428/WIE/2019 zatwierdzonego 4 stycznia 2019 r.

przez Wielkopolskie Kuratorium Oświaty, upłynęły w atmosferze zabawy z nowymi przyjaciółmi idącej w parze z edukacją.

Pierwszego dnia półkolonii – 21 stycznia 2019 r., podczas spotkania z młodszym aspirantem Mariuszem Rumiejowskim z Komendy Powiatowej Policji w Kole, uczestnicy półkolonii zostali poinformowani o tym jak bez stwarzania zagrożenia dla siebie i kolegów korzystać z uroków zimy podczas jazdy na łyżwach po lodzie czy kuligu sankami na śniegu. Funkcjonariusz przypomniał także o zagrożeniach płynących z niewłaściwego korzystania z internetu. Następnie udano się do gospodarstwa agroturystycznego „Końska Zagroda” w Bierzwiennej, w którym Pani Danuta Józwiak przeprowadziła dla dzieci warsztaty artystyczne tworzenia ozdób i pamiątek z masy solnej. Powstały ciekawe koszyczki z kwiatami oraz zawieszki w kształcie końskiej głowy mogące być prezentami dla najbliższych.

Kolejnego dnia – 22 stycznia 2019 r., Pani Beata Biskupska z Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej podkreśliła, że czas odpoczynku od nauki nie jest okresem wolnym od dbania o własne zdrowie i higienę. Przeprowadziła także zajęcia profilaktyczne - „Co warto wiedzieć o grypie”, w trakcie których przybliżyła dzieciom czynniki oraz zachowania zwiększające podatność zachorowania organizmu człowieka na tą chorobę. Natomiast pobyt w „Końskiej Zagrodzie” upłynął na zdobieniu wykonanych poprzedniego dnia przedmiotów, które już zostały wypalone przez Panią Danutę Józwiak. Dzieci zdołały jeszcze zrobić piękne solne anioły. Na zakończenie wizyty w Bierzwiennej nie obyło się także bez podziwiania rumaków znajdujących się w stajniach gospodarstwa.

Tradycją półkolonii organizowanych przez kolskie muzeum są również wycieczki do interesujących miejsc. Najpierw – 24 stycznia 2019 r. odwiedzono Muzeum Mydła i Historii Brudu w Bydgoszczy. Przedsmakiem zwiedzania były warsztaty mydlane, gdzie każdy zaprojektował i własnoręcznie wykonał swoje własne, glicerynowe mydło z wybranym zapachem, kolorem i formą, które oczywiście zabrano ze sobą na pamiątkę. Dzieci poznały także pełną anegdot, liczącą tyle samo lat co ludzkość historię higieny, brudu i produkcji mydła. Dowiedziały się, jak wyglądało mydło starożytnych i dlaczego dodawano do niego popiół, dlaczego w średniowieczu zmieniło się podejście do czystości, kto podczas swojego życia wykąpał się tylko raz i jak nazywano stan błogosławionego nieumycia, a także ile trzeba było zapłacić za kąpiel w łaźni oraz co oznaczało powiedzenie "kąpiel za pół ceny". Przewędrowały także przez XVIII-wieczną fabrykę mydła i odkryły tajemnicę królewskiego tronu, zobaczyły pierwszy prysznic i usłyszały skąd wzięła się jego nazwa, a chętni mogli wejść do balii czy spróbować prania na tarze. W łaźni z PRL-u sprawdziły wszelkie

zastosowania słynnej pralki „Frani”, a także przekonały się, jak cenny był wtedy nieosiągalny zwykły papier toaletowy.

Kolejny dzień – 25 stycznia 2019 r., to pobyt w Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, który upłynął na zajęciach malowania talerzy w fajansowe, kwieciste wzory prowadzonych przez Panią Karolinę Bandziak-Kwiatkowską. Były one wspaniałą okazją do poznania ponad 120-letniej historii włocławskich fabryk fajansu. Towarzyszyło im zwiedzanie wystawy i zapoznanie z pięknem produkowanych dekoracji. Każde dziecko stworzyło własny wzór oparty na motywach fajansowych zaprezentowanych w filmie instruktażowym. Powstały piękne róże, kogutki i ptaszki, tak często obecne również w kolskiej ceramice.

Na zakończenie ferii zimowych – w sobotę 26 stycznia 2019 r., muzeum wspólnie z Powiatowym Klubem Młodzieżowym LOK „Kolska Starówka” zorganizowały dla dzieci wyjazd do Teatru Animacji w Poznaniu na spektakl „Calineczka” oparty na motywach baśni J. Ch. Andersena. Jedną z głównych ról grał w nim pochodzący z Koła aktor Piotr Grabowski. Dodatkową atrakcją było więc spotkanie z nim. Opowiedział o teatrze i jego ważnej roli w życiu społecznym. Wspomniał również o pozytywnym oddziaływaniu poprzez przedstawienia na psychikę i wyobraźnię dzieci. Podczas pobytu w Poznaniu grupa odwiedziła także Dom Żołnierza, siedzibę władz wojewódzkich Ligi Obrony Kraju. Została gościnnie przyjęta przez samego szefa wielkopolskiego LOK-u płk. Ryszarda Wilińskiego oraz Wicedyrektora Biura Wojewódzkiego LOK st. chorążego sztab. Marka Stebacha. Przed powrotem do Koła udano się pod Pomnik Powstańców Wielkopolskich, gdzie zapaleniem symbolicznego znicza uczczono stulecie niepodległościowego zrywu mieszkańców naszego regionu. Historię wybuchu powstania i znaczenie symboliki powstańczych mundurów przybliżył grupie dyrektor muzeum Tomasz Nuskiewicz.

4. Zajęcia wakacyjne „Lato w Muzeum”

Jak co roku, Muzeum Technik Ceramicznych stworzyło dzieciom odpoczywającym w czasie tegorocznych wakacji możliwość nabycia nowych umiejętności, poznania nieznanych miejsc, poszerzenia wiedzy o historii Polski i swej małej ojczyzny – miasta Koła i Ziemi Kolskiej oraz zapoznania z zasadami bezpiecznego i odpowiedzialnego wypoczynku. Zajęcia „Lato z muzeum” organizowane wspólnie z Powiatowym Klubem Młodzieżowym LOK „Kolska Starówka”, na podstawie zawartego 1 marca 2017 r. porozumienia o współpracy w zakresie realizacji edukacji historycznej, patriotycznej i obronnej dzieci i młodzieży, upłynęły w atmosferze zabawy z nowymi przyjaciółmi idącej w parze z edukacją.

Już 29 czerwca 2019 r. Powiatowy Klub Młodzieżowy LOK „Kolska Starówka” i Muzeum Technik Ceramicznych wspólnie ze Starostwem Powiatowym przygotowali najmłodszym na powitanie wakacji Dwubój Sportowo – Obronny. Szkolenie mieszkańców Koła i powiatu kolskiego, a zwłaszcza dzieci i młodzieży związane z bezpieczeństwem i obronnością oraz nabywaniem umiejętności z zakresu działania i obsługi broni były głównym celem organizowanych latem imprez plenerowych. Dodatkowo poświęcone były one edukacji patriotycznej nawiązującej do trwającego stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Zanim rozpoczęto rywalizację w zdobywaniu punktów przy użyciu karabinka pneumatycznego, instruktarzu bezpiecznego zachowania się na strzelnicy, a także i oddania celnego trafienia udzielił kierownik klubu Ryszard Borysiewicz. Ze względu na wysoką temperaturę powietrza zmniejszono do ośmiu ilość strzałów oddawanych do tarczy oddalonej od stanowiska strzeleckiego o 10 metrów. Każdy z młodych zawodników walczył pod baczną opieką Andrzeja Kowalskiego i Mirosława Mikołajczyka. W kategorii dziewcząt zwyciężyła Zuzia Balcerzak uzyskując 24 pkt. przed Kingą Tyburek z 17 pkt. i Anią Bartosik z 15 pkt. Wśród chłopców z 33 pkt. zwyciężył Dominik Grabowski wyprzedzając Jakuba Szmajdzińskiego z 29 pkt. i Jakuba Goszczyka z 27 pkt. Po drugiej konkurencji polegającej na rzutach granatem bojowym do celu kolejność miejsc nie uległa zmianie. Na uwagę zasługują coraz lepsze wyniki osiągnięte w strzelectwie sportowym przez Dawida Balcerzaka, Oskara i Natana Wojewodę, Adama Mikołajczyka, Alana Strojewskiego, Kacpra Brzoskiego i Dominika Brzoskiego. Zwycięzcom w obu kategoriach Puchary Starosty wręczyli wicestarosta Sylwester Chęciński wraz z Arturem Szafrąnskim wiceprzewodniczącym Rady Miejskiej w Kole i radną Rady Miejskiej Teresą Brzoską. Wszystkie dzieci otrzymały także pamiątkowe dyplomy oraz plecaki turystyczne. Celność swojego oka sprawdzili również rodzice. W kategorii pań zwyciężyła z 12 pkt. Małgorzata Stężewska przed Teresą Brzoską z 11 pkt. i Anną Balcerzak z 9 pkt. Kolejne miejsca zajęły Irena Tyburek 6 pkt., Agnieszka Wojewoda 4 pkt. oraz Katarzyna Brzoska i Agnieszka Łukaszewska po 3 pkt. W kategorii panów z 19 pkt. zwyciężył Sławomir Ścibiorski, przed Mirosławem Mikołajczykiem z 12 pkt. Kolejne miejsca zajęli z 10 pkt. Radosław Grabowski i z 9 pkt. Arkadiusz Goszczyk. Po ukończeniu zawodów wszystkich zaproszono na pizzę ufundowaną przez kolskie starostwo. Organizatorzy podziękowali za uczestnictwo w konkursie oraz życzyli dzieciom udanych dni podczas wakacyjnego wypoczynku.

19 lipca 2019 r. uczestnicy „Lata z muzeum” odwiedzili Kujawsko – Dobrzyński Park Etnograficzny w Kłóbce. Tego dnia Muzeum Technik Ceramicznych w Kole zorganizowało bowiem wraz z Powiatowym Klubem Młodzieżowym LOK „Kolska Starówka” wakacyjną

wyprawę do tego skansenu. Uczestniczące w wycieczce dzieci i młodzież mogły nie tylko pooddychać świeżym powietrzem i podziwiać przyrodę, ale głównie odbyć podróż w przeszłość i poznać typowe dla naszego regionu przykłady wiejskiej architektury.

Ze względu na swoje położenie wśród pagórków, lasów i jezior Kłóbka nazywana jest Perłą Kujaw. W tej urokliwej okolicy znajduje się skansen z kilkunastoma zagrodami. Jest tam też dwór znanego rodu Orpiszewskich, karczma, kuźnia, wiatrak, szkoła z okresu II Rzeczypospolitej, strażacka remiza i drewniany kościół. To żywa ilustracja polskiej wsi z XIX i pierwszej połowy XX w. Oprowadzająca grupę kustosz Mariola Lewandowska rozpoczęła zwiedzanie od garncarni, w której poznano trudną pracę wytwarzania ceramiki. Następnie poprowadziła młodych kolan pomiędzy stare wiejskie chaty kryte strzechą. Było co oglądać i zainteresowanie rosło tym bardziej, że pani kustosz pokazując zgromadzone sprzęty domowe barwnie opowiadała o życiu codziennym ich dawnych mieszkańców. Zaciekawienie wzbudzały polepy z gliny zamiast podłóg, piece do wypieku chleba, żurawie przy studniach do czerpania wody, piwniczki – ziemianki pełniące niegdyś rolę lodówek, kieraty konne do młócenia zboża w stodołach i wiele innych urządzeń, gdy trzeba było radzić sobie bez elektryczności, a jedynym źródłem światła w jesienno - zimowe wieczory były naftowe lampy. Skansen żyje – na plecionych z wikliny płotach pieją koguty. Kaczki i kury drepczą pomiędzy opłotkami. Pasą się też i kozy. W przydomowych ogródkach rosną popularne niegdyś odmiany kwiatów – malwy oraz zioła – lawenda, tymianek i lubczyk czy zapomniana dzisiaj ruta. Zagrody otaczają owocowe sady ze słomianymi ulami. Przy drogach stoją nieodłączne w wiejskich krajobrazach krzyże i kapliczki. W wiatraku – koźlaku, odwiedzając kolejne piętra skrzypiącej budowli słuchano opowieści o trudnej pracy młynarza. Ciekawa była wizyta w przedwojennej szkole powszechnej z ławkami szkolnymi wyposażonymi w szklane kałamarze, drewnianymi tornistrami oraz kompletami zeszytów spiętych rzemiennymi paskami. Zobaczono także wewnątrz drewnianej karczmy „Wydrzygrosz”, w której spracowani gospodarze szukali rozrywek. W stojącej opodal remizie wzrok przyciągały wspaniała, czterokołowa sikawka i ręczny sprzęt pożarniczy. Kończąc spacer po wiejskiej części skansenu podziwiano piękny barokowy kościółek. Przeniesioną do Kłóbki świątynię odtworzono w jej pierwotnym, barokowym kształcie. Zgodnie ze źródłami dachy zostały pokryte osikowym gontem, a wieżyczkę z baniastym hełmem obito wiórem osikowym. Zawieszono w niej dzwon odlany w toruńskiej ludwisarni Fryderyka Becka w 1729 r. Wewnątrz znajduje się chór wsparty na dwóch słupach. Na suficie w otoczeniu kłębiastych obłoków umieszczone jest przedstawienie Maryi Niepokalanej. Wyposażenie i wystrój wnętrza pochodzą sprzed Soboru Watykańskiego II (1965 r.), gdy mszę odprawiano

w rycie trydenckim, po łacinie, a kapłan, tak jak wierni, stał przodem do ołtarza. Udając się do pobliskiego parku, nad spiętrzeniem rzeki Lubieńki zwiedzono jeszcze położony na wzgórzu zabytkowy dwór. To siedziba zasłużonych dla ojczyzny Orpiszewskich. Byli oni uczestnikami wszystkich polskich powstań narodowych. Nic więc dziwnego, że jest pełen patriotycznych pamiątek. Jednak najważniejsza w nim jest postać kobiety. To Maria z Wodzińskich Orpiszewska, młodzięcza miłość i muza Fryderyka Chopina, która mieszkała we dworze. W jego wnętrzach wiernie odtworzono klimat dawnej siedziby ziemiańskiej, domu wielopokoleniowej rodziny Orpiszewskich – intelektualistów i patriotów oraz zaprezentowano życie i twórczość malarską romantycznej Marii. Pałacowe piwnice skrywają natomiast pieczołowicie zrekonstruowaną kuchnię, spiżarnię i pralnię. Wycieczka do Kłóbki była więc dla młodych kolan wspianą wakacyjną lekcją historii, nie tylko pouczającą ale i pożyteczną.

9 sierpnia 2019 r. kolejną niecodzienną atrakcję przygotowali dla kolskich dzieci w ramach organizacji letniego wypoczynku Muzeum Technik Ceramicznych i Powiatowy Klub Młodzieżowy LOK „Kolska Starówka”. Tym razem zwiedzono Kłodawską Podziemną Trasę Turystyczną znajdującą się w tamtejszej kopalni soli. Młodzi mieszkańcy Koła i jego okolic pokonali pieszo wraz z opiekunami prawie trzy kilometry wycieczkowego szlaku. Kierownikiem całej grupy był dyrektor kolskiego muzeum Tomasz Nuszkiewicz.

Urokliwa wędrówka labiryntem korytarzy z komór solnych na głębokości 600 metrów pod powierzchnią ziemi była niepowtarzalną okazją do bezpośredniego obcowania z cudami natury sprzed 250 mln lat. Kłodawskie złoża powstały bowiem właśnie z odparowania wód morskich z czystego ekologicznie okresu cechsztyńskiego, co sprawia, że we wnętrzu kopalni panuje korzystny mikroklimat. Zanim jednak zjechano na dół szybem „Michał” musiano zabezpieczyć głowy kaskami ochronnymi oraz wysłuchać w Sali Barbórkowej ciekawej opowieści o powstaniu 70 lat temu kopalni soli w Kłodawie. Już sam zjazd windą z prędkością sześciu metrów na sekundę pozwolił doznać niezwykłych wrażeń. Spacer kopalnianymi korytarzami pod opieką przewodnika Tadeusza Gibaszka przysporzył uczestnikom wyprawy kolejnych. Opowieści o metodach wydobywania białego złota, tworzenia się jego zasobów nabierają innego wymiaru, kiedy przekazuje je górnik solny podczas wspólnego pokonywania zawitych sztolni. Niezwykłe było również to, że kopalnia cały czas pracuje. Tak więc, zwiedzający mogli spotkać górników powracających, bądź udających się do pracy. Wszechobecne maszyny górnicze, rury wentylacyjne, wagoniki z wydobytą solą, przyrządy pomiarowe i magazyny materiałów wybuchowych nie przeszkadzały w podziwianiu piękna podziemnych chodników oraz pomieszczeń przygotowanych specjalnie

dla turystów – kaplicy św. Kingi, która przyniosła bogactwo soli na polską ziemię, najgłębiej na świecie położonej sali koncertowej czy przerażającej groty Drakuli. Po drodze zobaczono także solne rzeźby opiekuńczego ducha kopalni Skarbnika, górników, herby Kłodawy, Wieliczki, Inowrocławia i Bochni. Wycieczkowy szlak przebiegł również przez pokłady soli różowej, która swoją unikatową barwę zawdzięcza znajdującym się w niej tlenkom żelaza. Każdy z uczestników mógł poczuć się górnikiem, zabierając ze sobą z podziemi na powierzchnię bryłę tej różowej lub też białej soli. Wyprawa do Kłodawy był kolejną wakacyjną lekcją. Jej uczestnicy powrócili do Koła z wiedzą o powstawaniu bogactwa naturalnego, niezbędnego dla naszego życia oraz o trudnej pracy górników wydobywających je dla nas.

Malowniczo położone nad przepływającą tuż obok Wartą, majestatyczne ruiny kolskiego zamku królewskiego były 27 sierpnia 2019 r. celem kolejnej wakacyjnej wyprawy zorganizowanej w ramach letniego wypoczynku dzieci i młodzieży przez Muzeum Technik Ceramicznych i Powiatowy Klub Młodzieżowy LOK „Kolska Starówka”. Oprócz zapoznania się z pracą archeologów prowadzących tam wykopaliska, uczestniczące w rajdzie dzieci wysłuchały opowieści o jego dziejach. Dzięki temu zrozumiały jak ważny jest szacunek dla tego miejsca, troska o czystość i porządek na jego terenie oraz działania na rzecz zachowania go dla przyszłych pokoleń. Przy słonecznej, pięknej pogodzie grupa pod kierownictwem dyrektora kolskiego muzeum Tomasza Nuszkiewicza wyruszyła rowerami z ulicy Zamkowej w kierunku warowni. Tam już czekała na nich ekipa archeologów z Łodzi i Poznania pod kierownictwem dr. Tomasza Olszackiego. Zaprosił on wszystkich na spacer po ruinach zamkowych. W jego trakcie opowiedział niezwykle ciekawą historię tej średniowiecznej fortyfikacji. Młodzi kolanie dowiedzieli się, że do XVI w. Warta płynęła z drugiej strony twierdzy broniącej przez nią przeprawy. Wspomniał, że król Kazimierz Wielki rozpoczął jej budowę, ale to za jego następców Jagiellonów stała się jedną z ich ulubionych rezydencji. Bardzo często z niej korzystali przyjeżdżając do Koła, by spotykać się z tłumnie przybywającym rycerstwem z Wielkopolski, Kujaw, ziemi dobrzyńskiej, sieradzkiej i łęczyckiej. Król Kazimierz Jagiellończyk spędził nawet w nim wraz z żoną królową Elżbietą Boże Narodzenie 1475 r. przebywając tutaj do końca stycznia następnego roku. Królowa podróżowała z własnym orszakiem, dworzanami, damami dworu pochodzącymi ze znakomitych rodzin szlacheckich, a także pannami dworskimi i służącymi. Łącznie z otoczeniem króla musiało to być dużo ludzi. Kolski zamek tętnił więc życiem, ruchem i zabawami. I to nie Szwedzi podczas „potopu” zrujnowali kolską twierdzę, ale została opuszczona przez kolskich starostów na przełomie XVI i XVII w., którzy przenieśli swą

siedzibę do pobliskiego Kościelca. Od tego czasu zaczęła popadać w ruinę. Po tej krótkiej, ale jakże wymownej lekcji historii szef zespołu archeologów zaprosił grupę do prac przy poszukiwaniu średniowiecznych pozostałości po świetności kolskiej twierdzy. Łopatkami młodzi kolscy archeolodzy odgrzebywali z piasku fragmenty glinianych naczyń i kolorowo szkliwionych kafli. Przy okazji dr Olszacki pokazał im znaleziony w fundamentach wieży mieszkalnej srebrny półgrosz będący dowodem, że to król Kazimierz Wielki, który nadał Kołu prawa miejskie rozpoczął też budowę zamku w jego pobliżu. Mogli się też dowiedzieć ile ważyła cegła użyta do budowy zamku i skąd się na nich wzięły odciski kopytka sarny, łap psa czy ludzkich rąk. W poszukiwaniu znalezisk z dawnych czasów wzięła również udział pod opieką swojej mamy 3-letnia Pola Kosmowska. Jej poszukiwawczy zapał został nagrodzony odkopaniem sporego fragmentu ceramiki. Przygoda na kolskim zamku dała młodym kolanom - jak sami przyznali wielką wakacyjną frajdę z zabawy w badaczy przeszłości, a zostało to udokumentowane i potwierdzone poprzez wręczenie każdemu z nich certyfikatu młodego archeologa.

W 2019 r. wspominaliśmy 80. rocznicę wybuchu II wojny światowej. Tuż przed napaścią Niemiec na Polskę, utworzono w ramach Armii „Poznań”, Grupę Operacyjną „Koło” pod dowództwem gen. bryg. Edmunda Knoll - Kownackiego. Jej zadaniem była obrona Przedmościa „Koło” na linii rzeki Warty. To właśnie ten związek taktyczny Wojska Polskiego wykonał z okolic Koła, na rozkaz gen. Tadeusza Kutrzeby pierwsze uderzenie rozpoczynające bitwę nad Bzurą, zajmując Uniejów i Łęczycę. W drugim rzucie atakowały Bataliony Obrony Narodowej, w których służyli żołnierze pochodzący z Ziemi Kolskiej. Wielu z nich poległo. W 80. rocznicę tego starcia młodzi kolanie odwiedzili 30 sierpnia 2019 r. Muzeum Bitwy nad Bzurą w Kutnie. Wyprawę zorganizowało Muzeum Techniki Ceramicznych w Kole wspólnie z Powiatowym Klubem Młodzieżowym LOK „Kolska Starówka”. Muzeum mieści się w klasycystycznym mauzoleum w kształcie rotundy. Zgromadzone w nim pamiątki, zdjęcia, elementy uzbrojenia i umundurowania dokumentują największą bitwę kampanii wrześniowej. Przy niej oczekiwał na grupę z Koła przewodnik Wasilij Dwornicki. Ponad półtorej godziny oprowadzał on młodych kolan po ekspozycjach ukazujących przebieg dramatycznych walk, jakie toczyły nad Bzurą oddziały polskie we wrześniu 1939 r. Opowiadał niezwykle ciekawie o samej bitwie oraz o zgromadzonej w placówce broni, umundurowaniu tak żołnierzy wojska polskiego jak i niemieckiego, zachowanych sztandarach z tego okresu, wyposażeniu pułków, karabinach maszynowych, rodzajach amunicji czy armat. Wśród ciekawszych eksponatów, które widzieli młodzi kolanie znajdowała się m. in. kurtka mundurowa pułkownika dyplomowanego Mieczysława

Mozdyniewicza, ciężki karabin maszynowy systemu Browning wz. 1930 oraz granatnik kaliber 46 mm. Orowadzający po muzeum podkreślał, że większość prezentowanych na wystawie rzeczy przekazali sami uczestnicy bądź rodziny uczestników bitwy nad Bzurą. Duża część pamiątek pochodzi ze znalezisk na terenie walk. Są to więc autentyczne zbiory pochodzące z czasu II wojny światowej. Pola bitwy nad Bzurą, znaczone mogiłami kilkunastu tysięcy poległych żołnierzy polskich, znalazły w mauzoleum symboliczny wyraz w urnach z ziemią pobraną z najkrwawszych pobojozisk: Łęczycy, Uniejowa, Kutna, Sochaczewa, Piątku. Po zwiedzaniu uczestnicy wycieczki przed ścianą upamiętniającą nazwiska żołnierzy poległych w bitwie nad Bzurą chwilą ciszy uczcili ich pamięć, a pod tablicą gen. Tadeusza Kutrzeby złożyli wiązanek kwiatów i zapalili znicze. Była to bezpośrednia lekcja z historii naszej ojczyzny, którą jej uczestnicy zapamiętają na długo.

5. Konkurs wiedzy historycznej

W Szkole Podstawowej nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Kole odbył się Konkurs Wiedzy Historycznej zorganizowany przez Muzeum Technik Ceramicznych. Wzięli w nim udział uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów z terenu naszego miasta oraz uczeń Ośrodka Szkolno - Wychowawczego. W związku przypadającą w tym roku 80. rocznicą zamordowania przez hitlerowców Czesława i Krystyny Freudenreichów pytania konkursowe opracowane przez dyrektora muzeum Tomasza Nuszkiewicza obejmowały tę tematykę. Szkoły zostały nagrodzone pucharami burmistrza miasta Koła Krzysztofa Witkowskiego oraz książkami do szkolnej biblioteki, które wręczyła Sekretarz Miasta Koła Monika Ciesielska. Wszyscy uczestnicy otrzymali specjalne pamiątkowe dyplomy i wraz z nauczycielami przygotowującymi ich do konkursu najnowszą publikację kolskiego muzeum poświęconą Czesławowi Freudenreichowi. Konkurs corocznie organizowany przez Muzeum jest jednym z podejmowanych przez nie działań kształtujących w młodym pokoleniu zainteresowanie historią i promujących postawy patriotyczne.

VI. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

1. Konsultacje naukowe

W 2019 r. pracownicy muzeum udzielili konsultacji w zakresie:

- powstawania Policji Państwowej na terenie miasta Koła i powiatu kolskiego,
- historii fabryki fajansu w Kole oraz identyfikacji obiektów i znaków fabrycznych,
- historii Koła i Ziemi Kolskiej, zabytków miasta Koła, historii Żydów kolskich.

VII. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA I PROMOCYJNA

Muzeum wspólnie z Powiatową i Miejską Biblioteką Publiczną, Miejskim Domem Kultury w

Kole oraz Stowarzyszeniem Przyjaciół Miasta Koła było współwydawcą 12. numeru czasopisma regionalnego: „Rocznik Kolski”.

Muzeum opracowało i wydało publikację „Czesław Freudenreich Człowiek Niepodległości”. Publikacja ukazała się dzięki wsparciu finansowemu otrzymanemu od Powiatu Kolskiego.

VIII. FINANSE

Muzeum Technik Ceramicznych w Kole w roku 2019 uzyskało przychody z następujących źródeł:

L.p.	RODZAJ PRZYCHODÓW	Kwota przychodów	Udział procentowy
1.	Dotacja podmiotowa z Urzędu Miejskiego w Kole	247.000,00	57,45%
2.	Pozostałe dotacje	3.000,00	0,70%
	• dotacja celowa od Powiatu Kolskiego	3.000,00	
3.	Dotacja celowa z przeznaczeniem na opracowanie dokumentacji techniczno – budowlanej w kierunku adaptacji budynku „Sejmiku” na cele muzealne	120.000,00	27,92%
4.	Dotacja celowa z przeznaczeniem na zakup od Pana Ryszarda Fórmanka 4 tysięcy zdjęć, dokumentujących wiele wydarzeń z życia społecznego i gospodarczego miasta Koła	8.800,00	2,05%
5.	Dotacja celowa na realizację zadania pn. „Zakup od Pana Roberta Krysztofowicza widokówek miasta Koła i Ziemi Kolskiej w ilości 197 sztuk”	30.000,00	6,98%
3.	Przychody ze sprzedaży usług – wpływy za bilety (zwiedzanie)	589,50	0,14%
4.	Pozostałe dochody w tym:	20.481,20	4,76%
	• darowizny – wsparcie finansowe	15.986,00	
	• wpływy za książki,	800,00	
	• pozostałe dochody, wyżej niesklasyfikowane	3.695,20	
	➤ koszty wysyłki – 6,20		
	➤ lekcje muzealne – 50,00		
	➤ wynagrodzenie płatnika z tytułu terminowego wpłacania podatku dochodowego od osób fizycznych – 36,00		
	➤ wykład – 250,00		
	➤ wpłaty od uczestników – 765,00		
	➤ przygotowanie i aranżacja wystawy – 120,00		
	➤ opracowania muzealne – 1.000,00		
	➤ promocja w wydawnictwie – 1.300,00		
	➤ inne, wyżej niesklasyfikowane – 168,00		
	RAZEM: 3.695,20		
	RAZEM PRZYCHODY:	429.870,70	100%

Stan środków pieniężnych na rachunku bankowym na dzień 01.01.2019 r. wynosił: 32,78 (słownie: trzydzieści dwa złote 78/100).

Wielkość pozyskanych środków pozabudżetowych to wartość: 20.481,20 zł (słownie: dwadzieścia tysięcy czterysta osiemdziesiąt jeden złotych 20/100).

Na dzień 31 grudnia 2019 r. muzeum nie posiada należności wymagalnych i zobowiązań wymagalnych.

Stan zobowiązań na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosi:

- z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, od wynagrodzeń za miesiąc grudzień 2019r. – 795,00;
- z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzeń za miesiąc grudzień 2019 r. – 4.218,07;
- z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne od wynagrodzeń za miesiąc grudzień 2019 r. – 1.035,33;
- z tytułu składek na Fundusz Pracy od wynagrodzeń za miesiąc grudzień 2019 r. – 305,21;
- zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług za miesiąc grudzień 2019 r. – 7.109,37.

ŁĄCZNE ZOBOWIĄZANIA NIEWYMAGALNE JEDNOSTKI NA DZIEŃ 31.12.2019 r. wyniosły 13.462,98 zł słownie: trzynaście tysięcy czterysta sześćdziesiąt dwa złote 98/100.

Darczyńcami muzeum w 2019 roku byli:

1. ANDRE ABRASIVE ARTICLES;
2. WOOD-MIZER INDUSTRIES;
3. MADRAS sp. z o. o. – BRICOMARCHE;
4. KLIMA-TECH Marek Schyller;
5. Zakład Produkcyjno – Handlowy IZOMER;
6. Rozlewnia Gazu Płynnego GOSPOSIA-GAZ sp. z o. o.;
7. ORVIA Polska Łukasz Słoniewicz;
8. GEBERIT PRODUKCJA sp. z o.o.;
9. Restauracja BIAŁY FORTEPIAN Luiza Pinkowska;
10. Grupa Kobiet z Dąbia;
11. AUTO-SERVICE-TRUCK SCANIA Tadeusz Kwarciański;
12. KLIMA-TECH Marek Schyller;
13. Barbara Graczyk-Malińska;
14. Teresa Brzoska;
15. Stefan Schyller;
16. Olga Głowacka;
17. Adam Urbaniak;
18. Jacek Jakub Krzaczek;

Wydatki Muzeum Technik Ceramicznych w roku 2019 kształtowały się następująco:

Lp.	RODZAJ WYDATKÓW	Kwota wydatku	Udział procentowy
1.	WYNAGRODZENIA	171.169,19	39,82%
	1. Wynagrodzenia osobowe pracowników	162.369,19	
	> w tym: fundusz nagród	3.000,00	
	2. Wynagrodzenia bezosobowe (kolekcja fotografii miasta Koła Ryszarda Fórmanka)	8.800,00	
2.	UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I INNE ŚWIADCZENIA DLA PRACOWNIKÓW	37.969,77	8,83%
	1. Składki na ubezpieczenie społeczne	28.429,54	
	2. Składki na Fundusz Pracy	3.601,42	
	3. Pozostałe świadczenia nie zaliczane do wynagrodzeń	1.932,56	
	4. Odpis na ZFSS	4.006,25	
	5. Szkolenie pracowników	0,00	
3.	ZUŻYCIE MATERIAŁÓW I ENERGII	49.566,82	11,53%
	1. Zakup materiałów i wyposażenia	6.837,68	
	2. Zakup akcesoriów komputerowych	180,00	
	3. Zakup książek	0,00	
	4. Zakup muzealiów	30.000,00	
	> w tym dotacja celowa na zakup widokówek miasta Koła i Ziemi	30.000,00	
	5. Zakup energii elektrycznej, ciepłej i wody	12.549,14	
4.	USŁUGI OBCE	39.115,72	9,10%
	1. Zakup usług remontowych	0,00	
	2. Zakup usług konserwatorskich, przeglądy i naprawy bieżące	3.931,50	
	3. Zakup usług pozostałych	35.184,22	
	> w tym zakup z dotacji celowej od Powiatu Kolskiego	3.000,00	
5.	PODATKI I OPŁATY	1.203,00	0,28%
	1. Podatek od nieruchomości	1.203,00	
6.	POZOSTAŁE KOSZTY RODZAJOWE	1.399,04	0,33 %
	1. Różne opłaty i składki	778,60	
	2. Podróże służbowe krajowe	63,52	
	3. Nagrody dla uczestników konkursów	0,00	
	4. Pozostałe koszty rodzajowe	556,92	
7.	INWESTYCJE I ZAKUPY INWESTYCYJNE „Opracowanie dokumentacji techniczno – budowlanej w kierunku adaptacji budynku „Sejmiku” na cele muzealne”	129.458,70	30,11%
RAZEM WYDATKI:		429.882,2	100%
		4	

Stan środków finansowych na dzień 31.12.2019 r. wynosił 21,24 zł

słownie: dwadzieścia jeden złotych 24/100 [rachunek bieżący podstawowy)

Koło, 11 maja 2020 r.

Dyrektor
Muzeum Technik Ceramicznych
w Kole

Tomasz Nuszkiewicz